

חטא המרגלים – מרץ העם (יחידה ג')

פרק יד, פסוקים א-יב

חטא המרגלים – מרד העם

1. לאחר דברי המרגלים החל העם לבכות ולהתלונן (פסוקים א-ג).
- א. מה היו תלונות העם? ב. מהי המסקנה שאליה הגיע העם?
2. "ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש". רש"י: "נתנה ראש – **כתרגומו**".
- א. למה מתכוון רש"י כשהוא משתמש במילה "כתרגומו"?
- ב. מה רצו האנשים לעשות על פי אונקלוס ורש"י? (פסוק ד)
3. א. מה עשו משה ואהרן למשמע דברי העם? ב. מה עשו יהושע וכלב? ומה אמרו לגבי הארץ?
4. מה הייתה תגובת העם לדברי יהושע וכלב?
5. א. מה רצתה הקב"ה לעשות עם? ב. מה רצתה לעשות למשה?

נקודות לზגשה

- לאחר ששמעו בניי את דברי המרגלים הם התחילו להתלונן ולומר:
"הלוואי ומתנו" (רש"י) ולמה ה' מביא אותנו אל ארץ מסוכנת שנמות בה.
מסקנכם היא שעדיף להם לשוב למצרים ("נתנה ראש ונשובה מצרימה").
- על המילים "נתנה ראש" כותב רש"י "כתרגםו" = יש להסביר את הפסוק
כפי שתרגם אונקלוס: "ignum רישא" – נמנה ראש, מנהיג (במקום משה).
- משה וAhron שמעו את תלונות בניי ונפלו על פניהם. יהושע וכלב קראו את
בגדיהם לאות אבל. הם גם פנו לעם ואמרו: "טובה הארץ מאד מאד".
- העם רצה לרגום באבניים את כלב ויהושע ("לא את משה וAhron כי הם לא
דברו כלום" [שפתי חכמים]).
- בעקבות חטא המרגלים והتلונות רצה ה' להמית את העם (להכותו בדבר)
ולחקים ממשה עם חדש (גדול ועצום מהעם הקודם), אך משה מסרב לכך.

חטא המרגלים – העונש (יחידה ד')

פרק יד, פסוקים יג-לט

חטא המרגלים – העונש

1. משה אומר לקב"ה שלא כדאי לו להשמיד את העם – מדוע?
2. א. איזו תפילה מתפלל משה על מנת שה' יסלח לישראל?
ב. האם ה' קיבל את תפילתו? ומאיזה מילה לומדים זאת?
3. לאחר שה' הודיע שלא יכרית את העם הוא מפרט מה יהיה עונשם (פס' כא-לה). א. מהו העונש? ב. על מי יחול העונש?
מה היה עונשם של המרגלים? (פס' לז ורש"י)
4. מה היה שכרם של יהושע וכלב? (פס' ל).
5. "עובדך כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו" (פס' כד). א. מדוע בפס'
- זה מוזכר כלב בלבד? ב. איזה חלק בארץ קיבל בזכות מעשה?

נקודות לחדגשה

- משה פונה לקב"ה ואומר לו שם ישמיד את העם יהיה חילול ה', כי שאר העמים יחשבו שה' איננו מסוגל להכניס את בניי אל הארץ (הם יגידו שה' יכול היה לנצח את פרעה, אך לא יוכל לנצח 31 מלכים שיושבים בארץ).
- משה מבקש מה' שיסלח לעם ישראל וمتפלל את תפילת י"ג מידות הרחמים ("ה' ארך אפים ורב חסד..."). ה' נענה לתפילתו וסולח ("**סלחתך כדבריך**").
- בעקבות חטא המרגלים, עונשו של העם היה שכל האנשים **מגיל 20 ומעלה** לא ייכנסו לארץ, אלא יموתו במדבר (לאחר 40 שנה של נודדים במדבר). בנייהם – אשר בשעת החטא היו מתחת לגיל 20 – הם אלו שייכנסו לארץ.
- عونשם של המרגלים היה מיתה במגפה (עפ"י רשי' לשונם נדבקה לטבורם).
- שכרם של כלב ויהושע היה שיזכו להיכנס לארץ ישראל. זכה כלב והتورה הזכירה את שכרו בזכות היוזמה שנתקט ו"**ההילכה כנגד הזרם**" עת שניisa להשתיק את המתלוננים ("ויהס כלב את העם"). על כן זכה לקבל את חבירו.

חטא המעלים

פרק יד, פסוקים מ-מה

חטא המעלילים

1. "הננו ועLINנו אל המיקום...". (פס' מ). לאחר חטא המרגלים מה רצו לעשות קבוצת אנשים מעם ישראל?
2. מה מצווה משה את האנשים הללו? ומדוע מצויה זאת?
3. מה היה עונשם של האנשים בעקבות החטא?
4. **החמצת השעה פירושה הזדמנות שהייתה לעשות דבר מסויים, וכאשר עברה השעה המתאימה לכך כבר לא ניתן יותר לעשותתו.**
  - א. הביאו דוגמה מפרקנו להחמצת השעה.
  - ב. תנו דוגמה מחיי היום-יום להחמצת השעה.

נקודות לחדגשה

- לאחר חטא המרגלים, מגיע חטא המעלילים. מדובר בקבוצת אנשים מהעם שלא הסכימה לקבל את העונש על חטא המרגלים (כלומר שעלייהם לנדוד 40 שנה במדבר עד שימותו), لكن ניסו לעלות בכוח לארץ ישראל. רשיי כותב שהמילה להעפיל פירושה להתחזק (להתגבר על מכים...).
- משה מצווה אותם "אל תعلו", כי המעשה נוגד את רצונו של ה', אך לא יעזר להם במלחמה והם יפסידו (הם היו צריכים לעלות לארץ בזמן שנצטו על כך, אך כת חמייצו את ההזדמנות – "החמצת השעה").
- למרות דבריו משה החליטו האנשים לעלות "אל ראש הארץ" לכיוון הארץ. העמומי והכניינן יצאו לקראותם והרגו אותם.